

RUS TILI DUNYO TILLARIDAN BIRI

Hamidova Mahbuba Qahhorovna

Farg'ona Davlat Univerisiteti o'qtuvchisi

Turg'unboyev Muhammadvali Sherzodjon o'g'li

Harbiy talim fakulteti 1-kurs kursanti

Annotatsiya: *Til odamlar bir-biri bilan aloqa qilishning eng muhim vositasidir. Rus tili rus xalqining milliy tili. üzining kelib chiqishi bol yicha rus tili slavyan tillariga tegishli. Rus tiliga eng yaqin slavyan tillari ukrain va belorus tillari. U Rossiya Federatsiyasida davlatga qarashli bol libı dunyo böylab 500 milliondan ziyod odam gapirisha*

Rus tili juda uzoq va murakkab rivojlanish tarixiga ega. Eng qadimgi rus adabiy tili Kiyev Rusida shakllangan bo'lib, u XIV asrgacha sharqiy slavyanlar uchun umurniy til hisoblangan. XIV-XV asrlarda qadimgi rus tili 3 tilga velikorus (rus), ukrain va belorus tillariga bo'linib ketadi. Shu davrdan boshlab rus tili, boshqacha aytganda, velikorus tili markazi Moskva bo'lgan Rus davlati hududida rivojlana boshlaydi.

Kalit so'zlar: *til, rus tili, xorijiy tillar, millat, rus rossiya millatlar MDH Dunyo tillari zamonaviy milliy Moakva*

KIRISH

Rus tili lahja va shevalari 2 ga: shimoliy velikorus Coll lovchi) va janubiy velikorus lovchi) guruhlariga bo'linadi; o'rta rus shevalari mazkur har ikkala guruh xususiyatlarini dzida aks ettiradi. XVI-

XVII asrlarda shimoliy va janubiy lahjalar chegarasida bo'lgan Moskvada o'ziga xos koyne (umumiy lahja) shakllanib, u namunali tilga aylanadi.

tilida Rus tili (ruscha: pyccKnĭ1 A3bIK) rus xalqi tili, jahonda keng tarqalgan tillardan. Avval SSSRda, so'ng Rossiya Federatsiyasi va MDHda millatlararo va davlatlararo aloqa vositasi. Rus tili Birlashgan

ASOSIY QISM

Millatlar Tashkilotidagi 6 rasmiy tildan biri sanaladi. Ukrain va belorus tillari bilan birgalikda hindevropa tillari oilasiga kiruvchi slavyan tillarining sharqiy guruhini tashkil etadi. O'tgan asrning 80-yillaridagi ma'lumotlarga ko'ra, rus so t zlashuvchilarning umumiy soni 250 million kishidan, jumladan, hozirgi Rossiya Federatsiyasi va MDH mamlakatlarida 185 million kishidan iborat. Bundan tashqari, mazkur hududlardagi 60 milliondan ortiq kishi Rus tilida erkin so'zlasha oladi.

Rus tilining millatlararo muloqot tili sifatida ol ziga xos xususiyatj uning ol z ijtimoiy funksiyalarini bajarishi bilan ular bilan yonma-yon va parallel ravishda ishlashida namoyon bol ldi.

O lqish, ona tili bilan bir qatorda, rus tili ham ijobiy ahamiyatga ega, chunki u ol zaro tajriba almashishga va har bir millat va millatni boshqa barcha xalqlarning

madaniy yutuqlari va jahon madaniyati bilan tanishtirishga yordam beradi. Rus tili va dunyo xalqlari tillarini ol zaro boyitishning doimiy jarayoni mavjud

Rus tili dunyodagi etakchi tillardan biri bol lgan va bol lib qolmoqda. Zamonaviy dunyoda rus tilida sol zlashadigan odamlar soni bolyicha (500 million kishi) xitoyliklar (1 milliarddan ortiq) va ingliz tilidan (750 million) keyin uchinchi ol rinda turadi. Bu eng nufuzli xalqaro tashkilotlarda (BMT, YuNESKO, JSST va boshqalar) rasmiy va ish tili.

Dunyo tillari bu dastlab ol zlari yashagan odamlar yashaydigan hududlardan tashqarida turli xalqlar vakillari tomonidan o'zaro qo'llaniladigan ba'zi eng keng tarqalgan tillar.

Ushbu tillarning funktsiyalari xalqaro sohalarni diplomatiya, jahon savdosi, turizmni qarnrab oladi. Turli mamlakatlar olimlari ular bilan muloqot qilishadi. Ular BMT va boshqa xalqaro tashkilotlar va kongresslarning "ishchi tillari", shuningdek "Chet tillari I", yal ni dunyoning aksariyat mamlakatlaridagi universitetlar va maktablarda majburiy olqitish mavzusi sifatida qabul qilinadi.

Dunyo tillarining tarkibi olzgaruvchan. Hozirda u ingliz, rus, frantsuz, xitoy va arab tillarini dz ichiga oladi.

Rus tili uzoq vaqtdan beri kol plab xalqlar va davlatlarning millatlararo hamkorlik vositasi bol lib kelgan. 20-asrning ol rtalaridan boshlab bu dunyo tomonidan tan olingan dunyo tiliga aylandi. Uning universal qiymati eng boy rus mumtoz va zamonaviy badiiy adabiyoti bilan bogl liq bol lib, dunyo miqyosidagi barcha tillar adabiyotining rus tiliga sifat va miqdor jihatidan tarjimasida beqiyosdir.

Insoniyat tomonidan ushbu tilning dunyo tili sifatida qabul qilinishi ushbu til mamlakatining tarix va zamonaviylikdagi obrōsi, ol rni bilan bogliq.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda; Ijtimoiy-tarixiy sabablar bilan bir qatorda lingvistik sabablar ham muhimdir Gap shundaki, bu til boshqa tillar va madaniyatlar notiqlarini o'rgatish uchun qanchalik tayyor. Bu qadimgi yozma tanalarga, belgilangan me'yorlarga ega, yaxshi an o'rganilgan va grammatikalarda, luglatlarda, darsliklarda tasvirlangan milliy adabiy til bol lishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO`YHATI:

1. Rus tili madaniyati. (Darslik) Maslov V.G., 2010
2. Rus tili va nutq madaniyati: Oliy o'quv yurtlari uchun darslik. L.A. Vvedenskaya, L.G. Pavlova, E.Yu. Kashaeva, Rostov n / a: "Feniks" nashriyoti, 2001.
3. Rus tili va nutq madaniyati / I. A. Dolbina, T. A. Karpinets, O.A. Saltakova; Kuzbas davlat texnika universiteti, 2011
4. XX asr oxiridagi rus tili. V.L. Vorontsova va boshqalar -M.: Rus madaniyatining tillari, 2009.

5. Zamonaviy rus tili. Darslik. Valgina N.S., Rosenthal D.E., Fomina M.I., 2002.nashr.